

Turowski, Wojciech

"Podręcznik retoryki homiletycznej", Mirosław Korolko, Kraków 2010 : [recenzja]

Studia Teologiczne 29, 528-529

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Mirosław Korolko, *Podręcznik retoryki homiletycznej*,
Wydawnictwo WAM, Kraków 2010, ss. 301.

Nakładem Wydawnictwa WAM, do naszych rąk trafiła książka *Podręcznik retoryki homiletycznej*, znanego wybitnego historyka literatury, znawcy piśmiennictwa staropolskiego, który nie zdążył dokończyć swego dzieła. Po śmierci, to co zostało przygotowane, opracował i przygotował do druku Ks. Grzegorz Jaśkiewicz.

Opracowanie niniejsze ma na celu próbę syntezy retoryki homiletycznej w oparciu dotychczasową wiedzę przedmiotu. Dzieło jest zaadresowane do wykładowców i nauczycieli retoryki seminariów duchownych, uczelni humanistycznych, czy do szkół średnich na zajęciach z retoryki lub logiki oraz do wszystkich, którzy przemawiają publicznie i muszą wypowiadać się konstruktywnie.

Retoryka wchodzi w skład każdego działu homiletyki (fundamentalnej, materialnej i formalnej). Przecież nie sposób nauczać o przepowiadaniu, ewangelizacji, bez odwołania się do starożytnych nauczycieli i mistrzów słowa, których wypowiedzi pociągały ludzi, bo były przekonujące. Podejmując zagadnienia historii kaznodziejstwa nie sposób nie zauważyć kunsztu retorycznego słynnych chrześcijańskich mówców i nie zapoznać się z wybranymi wzorcowymi przemówieniami. Wreszcie nauka kompozycji, budowy homilii, to odwołanie się do wskazań Arystotelesa, czy do rzymskiego Cycerona.

We *Wstępie* M. Korolko napisał: „Studiowanie retoryki zawsze obejmowało trzy obszary wiedzy: znajomość teorii, naukę stosownych wzorów oratorskich i literackich oraz ćwiczenia umiejętności” (s. 14). Pierwsza część książki stanowi zasób niezbędnej wiedzy o retoryce z jaką warto zapoznać studentów. Znaleźć tam można podstawową wiedzę z retoryki, dialektyki i erystyki. „Szczególnie ważną umiejętnością współczesnego warsztatu kaznodziejskiego jest elementarna wiedza z zakresu erystyki. Wiedzę erystyczną demonstrował w wielu miejscach Ewangelii nasz Zbawiciel” (s. 15). Godne podkreślenia jest zwrócenie uwagi na ćwiczenia praktyczne u starożytnych, które są niezbędne do wykształcenia odpowiednich umiejętności u współczesnych mówców. Dobrą rzeczą tej publikacji jest alfabetyczny słownik terminów retorycznych i erystycznych. Innym walorem recenzowanego opracowania jest aneks najniezbędniejszych do studiowania tekstów klasycznych. Autor w dziale tym zapoznaje z tekstami źródłowymi wybitnych mówców jak: Gorgiasz, Sokrates, Arystoteles, św. Augustyn i inni. Autor z wielką wnikliwością dokonuje analizy budowy i zastosowanych zabiegów retorycznych figur, tropów i stylów wypowiedzi zastosowanych przez autorów tekstów. Ćwiczenia prak-

tyczne umożliwiają poznanie podstaw rzemiosła kaznodziejskiego i podjęcie prób komponowania własnych przemówień. Korolko uczula, by jak najczęściej ćwiczyć. Ćwiczenia praktyczne są pogłębieniem nabytej wiedzy. Na ss. 72-75 zwraca uwagę na pięć typów ćwiczeń, które są związane z podstawowymi działami nauczania retoryki (inventio, dyspositio, elocutio, memoria, actio). Dzieło kończy podanie wybranych, najważniejszych aksjomatów i sentencji retorycznych. Prezentowaną publikację warto polecić wykładowcom i seminarzystom, których pragnieniem jest spełnianie misji nauczania w Kościele w skuteczny sposób.

Ks. Wojciech Turowski